

The Holy See

MESSAGE OF HIS HOLINESS POPE FRANCIS FOR THE XXXVIII WORLD YOUTH DAY

26 November 2023

Το Μήνυμα που έστειλε ο Άγιος Πατέρας Φραγκίσκος στους νέους του κόσμου για την 38η Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας, που θα εορταθεί στις κατά τόπους Εκκλησίες στις 26 Νοεμβρίου 2023, με θέμα "Χαίρομαι εν ελπίδι" (Ρωμ. 12,12)

«Η ελπίδα να σας δίνει χαρά» (Ρωμ. 12,12)

Αγαπητοί νέοι!

Τον περασμένο Αύγουστο συνάντησα εκατοντάδες χιλιάδες συνομηλίκους σας, από όλο τον κόσμο, που συγκεντρώθηκαν στη Λισαβόνα για την Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας. Την εποχή της πανδημίας, εν μέσω τόσων αβεβαιοτήτων, είχαμε καλλιεργήσει την ελπίδα ότι αυτή η μεγάλη εορτή της συνάντησης με τον Χριστό και τους άλλους νέους θα καρποφορούσε. Αυτή η ελπίδα πραγματοποιήθηκε και, για πολλούς από εμάς που ήμασταν παρόντες εκεί - συμπεριλαμβανομένου και εμού - ξεπέρασε κάθε προσδοκία! Πόσο όμορφη ήταν η συνάντησή μας στη Λισαβόνα! Μια πραγματική εμπειρία μεταμόρφωσης, μια έκρηξη φωτός και χαράς!

Στο τέλος της καταληκτικής θείας Λειτουργίας στον "Αγρό της Χάριτος", υπέδειξα το επόμενο στάδιο του διηπειρωτικού προσκυνήματός μας: Σεούλ, Κορέα, το 2027. Αλλά πριν από αυτό, σας έδωσα ένα ραντεβού στη Ρώμη, το 2025, για το Ιωβηλαίο της Νεολαίας, όπου επίσης θα είστε "οδοιπόροι της ελπίδας".

Εσείς οι νέοι, στην πραγματικότητα, είστε η χαρούμενη ελπίδα μιας Εκκλησίας και μιας ανθρωπότητας που βρίσκεται πάντα σε κίνηση. Θα ήθελα να σας πάρω από το χέρι και να περπατήσω μαζί σας στο μονοπάτι της ελπίδας. Θα ήθελα να μιλήσω μαζί σας για τις χαρές και τις ελπίδες μας, αλλά και για τη θλίψη και την αγωνία των καρδιών μας και της πάσχουσας

ανθρωπότητας (βλ. Ποιμαντική Διάταξη *Gaudium et Spes*, 1). Σε αυτά τα δύο χρόνια της προετοιμασίας για το Ιωβηλαίο, θα στοχαστούμε πρώτα πάνω στην έκφραση του Αγίου Παύλου "Χαίρετε τη ελπίδι – Η ελπίδα να σας δίνει χαρά " (Ρωμ 12,12), και στη συνέχεια θα εμβαθύνουμε εκείνη του προφήτη Ησαΐα: " Εκείνοι που στον Κύριο ελπίζουν ανανεώνουν τις δυνάμεις τους " (πρβλ. Ησ 40,31).

Από πού προέρχεται αυτή η χαρά;

"Η ελπίδα να σας δίνει χαρά " (Ρωμ. 12:12) είναι μια προτροπή του Αγίου Παύλου προς την κοινότητα της Ρώμης, η οποία βρίσκεται σε περίοδο σκληρού διωγμού. Και στην πραγματικότητα, η "χαρά τη ελπίδι" που κηρύσσει ο Απόστολος πηγάζει από το πασχαλινό μυστήριο του Χριστού, από τη δύναμη της αναστάσεώς του. Δεν είναι καρπός ανθρώπινης προσπάθειας, εφευρετικότητας ή τέχνης. Είναι η χαρά που προέρχεται από τη συνάντηση με τον Χριστό. Η χριστιανική χαρά προέρχεται από τον ίδιο τον Θεό, από τη γνώση ότι μας αγαπάει. Ο Βενέδικτος 16ος, στοχαζόμενος για την εμπειρία του στην Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας στη Μαδρίτη το 2011, αναρωτιόταν: η χαρά, "από πού προέρχεται; Πώς την εξηγούμε; Σίγουρα υπάρχουν πολλοί παράγοντες που δρουν μαζί. Αλλά ο αποφασιστικός είναι [...] η βεβαιότητα που πηγάζει από την πίστη: εγώ είμαι επιθυμητός. Έχω ένα καθήκον στην ιστορία. Είμαι αποδεκτός, είμαι αγαπητός". Και διευκρίνιζε: "Τελικά χρειαζόμαστε μια άνευ όρων αποδοχή. Μόνο αν ο Θεός με αποδέχεται και γίνω βέβαιος γι' αυτό, ξέρω οριστικά: είναι καλό που υπάρχω. [...] Είναι καλό να υπάρχω ως άνθρωπος, ακόμη και σε δύσκολες στιγμές. Η πίστη κάνει τον άνθρωπο ευτυχισμένο εκ των έσω" (ομιλία στη Ρωμαϊκή Κουρία, 22 Δεκεμβρίου 2011).

Πού βρίσκεται η ελπίδα μου;

Η νεολαία είναι μια εποχή γεμάτη ελπίδες και όνειρα, που τρέφονται από τις όμορφες πραγματικότητες που εμπλουτίζουν τη ζωή μας: το μεγαλείο της δημιουργίας, οι σχέσεις με αγαπημένα πρόσωπα και φίλους, οι καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εμπειρίες, οι επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις, οι πρωτοβουλίες που προωθούν την ειρήνη, τη δικαιοσύνη και την αδελφότητα κ.ο.κ. Ζούμε, ωστόσο, σε μια εποχή που για πολλούς, συμπεριλαμβανομένων των νέων, η ελπίδα φαίνεται να είναι η μεγάλη απουσία. Δυστυχώς, τόσοι πολλοί από τους συνομηλίκους σας, που βιώνουν τον πόλεμο, τη βία, τον εκφοβισμό και τις διάφορες μορφές δυστυχίας, μαστίζονται από απογοήτευση, φόβο και κατάθλιψη. Νιώθουν σαν να είναι κλειδωμένοι σε μια σκοτεινή φυλακή, χωρίς να μπορούν να δουν τις ακτίνες του ήλιου. Αυτό αποδεικνύεται δραματικά από το υψηλό ποσοστό αυτοκτονιών μεταξύ των νέων σε αρκετές χώρες.

Μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο, πώς μπορεί κανείς να βιώσει τη χαρά και την ελπίδα για την οποία μιλάει ο Άγιος Παύλος; Μάλλον, υπάρχει ο κίνδυνος της απελπισίας, η σκέψη ότι είναι ανώφελο να κάνει κανείς το καλό, γιατί δεν θα εκτιμηθεί και δεν θα αναγνωριστεί από κανέναν, όπως διαβάζουμε στο βιβλίο του Ιώβ: "Πού, λοιπόν, είναι η ελπίδα μου; Ποιος θα δει το καλό μου;" (Ιώβ 17:15). Αντιμέτωποι με τα δράματα της ανθρωπότητας, ιδιαίτερα με τον πόνο των αθώων, και

εμείς, όπως προσευχόμαστε σε μερικούς από τους Ψαλμούς, ρωτάμε τον Κύριο: "Γιατί;". Ε, λοιπόν, εμείς μπορούμε να γίνουμε μέρος της απάντησης του Θεού. Εμείς, δημιουργημένοι από Εκείνον κατ' εικόνα και ομοίωσή Του, μπορούμε να γίνουμε έκφραση της αγάπης Του που γεννά τη χαρά και την ελπίδα ακόμη και εκεί όπου αυτό φαίνεται αδύνατο. Έρχεται στον νου μου ο πρωταγωνιστής της ταινίας "Η ζωή είναι ωραία", έναν νεαρό πατέρα που με λεπτότητα και φαντασία καταφέρνει να μετατρέψει τη σκληρή πραγματικότητα σε ένα είδος περιπέτειας και παιχνιδιού και έτσι δίνει στον γιο του "μάτια ελπίδας", προστατεύοντάς τον από τη φρίκη του στρατοπέδου συγκέντρωσης, διαφυλάσσοντας την αθωότητά του και εμποδίζοντας την ανθρώπινη κακία να κλέψει το μέλλον του.

Αλλά αυτές δεν είναι απλώς επινοημένες ιστορίες! Είναι αυτό που βλέπουμε στη ζωή τόσων πολλών αγίων, οι οποίοι υπήρξαν μάρτυρες της ελπίδας ακόμη και εν μέσω της πιο σκληρής ανθρώπινης κακίας. Σκεπτόμαστε τον Άγιο Μαξιμιλιανό Μαρία Κόλμπε, την Αγία Ιωσηφίνα Μπαχίτα, ή το ευλογημένο ζευγάρι Γιόζεφ και Βικτόρια Ούλμα με τα επτά παιδιά τους. Η δυνατότητα να πυροδοτηθεί μια ελπίδα στις καρδιές των ανθρώπων, ξεκινώντας από τη χριστιανική μαρτυρία, επισημάνθηκε αριστοτεχνικά από τον Άγιο Παύλο 6ο, όταν μας υπενθύμισε: "Ένας χριστιανός ή μια ομάδα χριστιανών, μέσα στην κοινότητα των ανθρώπων στην οποία ζουν, [...] ακτινοβολούν με έναν πολύ απλό και αυθόρμητο τρόπο την πίστη σε ορισμένες αξίες που είναι πέρα από τις τρέχουσες αξίες, και την ελπίδα σε κάτι που είναι αόρατο και αδιανόητο" (Αποστολική παραίνεση *Evangelii nuntiandi*, 21).

Η "μικρή" ελπίδα

Ο Γάλλος ποιητής Charles Péguy, στην αρχή του ποιήματός του για την ελπίδα, μιλάει για τις τρεις θεολογικές αρετές - πίστη, ελπίδα και αγάπη - ως τρεις αδελφές που περπατούν μαζί: "Η μικρή ελπίδα προχωρά ανάμεσα στις δύο μεγάλες αδελφές της και δεν γίνεται καν αντιληπτή. [...] Είναι αυτή, η μικρούλα, που σέρνει τα πάντα μαζί της. Διότι η Πίστη βλέπει μόνο αυτό που είναι, ενώ εκείνη βλέπει αυτό που θα είναι. Η αγάπη αγαπάει μόνο αυτό που είναι, ενώ αυτή αγαπάει αυτό που θα είναι. [...] Είναι αυτή που κάνει τις άλλες δύο να περπατούν. Και τους τραβάει. Και κάνει τους πάντες να περπατούν" (*Il portico del mistero della seconda virtù*, Μιλάνο 1978, 17-19). Είμαι κι εγώ πεπεισμένος γι' αυτόν τον ταπεινό, "μικρό", αλλά θεμελιώδη χαρακτήρα της ελπίδας. Προσπαθήστε να σκεφτείτε: πώς θα μπορούσαμε να ζήσουμε χωρίς ελπίδα; Πώς θα ήταν οι μέρες μας; Η ελπίδα είναι το αλάτι της καθημερινής ζωής.

Η Ελπίδα, φως που λάμπει μέσα στη νύχτα

Στη χριστιανική παράδοση του Πασχαλινού Τριημέρου, το Μεγάλο Σάββατο είναι η ημέρα της ελπίδας. Μεταξύ της Μεγάλης Παρασκευής και της Κυριακής του Πάσχα, είναι σαν ένας ενδιάμεσος χώρος μεταξύ της απελπισίας της μαθητών και της πασχαλινής τους χαράς. Είναι ο τόπος όπου γεννιέται η ελπίδα. Η Εκκλησία, εκείνη την ημέρα μνημονεύει σιωπηλά την κάθοδο του Χριστού στον άδη. Μπορούμε να το δούμε να απεικονίζεται εικονογραφικά σε πολλές εικόνες. Μας δείχνουν

τον Χριστό να λάμπει από φως και να κατεβαίνει στο βαθύτερο σκοτάδι και το διαπερνάει. Έτσι είναι: Ο Θεός δεν περιορίζεται να κοιτάζει με συμπόνια τις περιοχές μας θανάτου ή να μας καλεί από μακριά, αλλά εισέρχεται στις εμπειρίες μας του άδη ως φως που λάμπει στο σκοτάδι και το νικά (πρβλ. Ιωάν. 1,5).

Ένα ποίημα στη νοτιοαφρικανική γλώσσα Xhosa το εκφράζει καλά: "Παρόλο που οι ελπίδες έχουν τελειώσει, με αυτό το ποίημα ξυπνάω την ελπίδα. Η ελπίδα μου ξυπνάει επειδή ελπίζω στον Κύριο. Ελπίζω ότι θα ενωθούμε! Μείνετε δυνατοί στην ελπίδα, διότι το καλό αποτέλεσμα είναι κοντά". Αυτή, αν το καλοσκεφτούμε, ήταν η ελπίδα της Παναγίας, η οποία παρέμεινε δυνατή κάτω από τον σταυρό του Ιησού, σίγουρη ότι η "καλή έκβαση" ήταν κοντά. Η Μαρία είναι η γυναίκα της ελπίδας, η μητέρα της ελπίδας. Στον Γολγοθά, "σταθερή στην ελπίδα ενάντια σε κάθε ελπίδα" (Ρωμ 4,18), δεν άφησε να σβήσει στην καρδιά της η βεβαιότητα της Ανάστασης που ανήγγειλε ο Υιός της. Είναι εκείνη που γεμίζει τη σιωπή του Μεγάλου Σαββάτου με μια προσδοκία αγάπης γεμάτη ελπίδα, εμφυσώντας στους μαθητές τη βεβαιότητα ότι ο Ιησούς θα νικήσει τον θάνατο και ότι το κακό δεν θα έχει την τελευταία λέξη. Η χριστιανική ελπίδα δεν είναι επιπόλαιη αισιοδοξία και δεν είναι ένα εικονικό φάρμακο για τους αφελείς: είναι η βεβαιότητα, ριζωμένη στην αγάπη και την πίστη, ότι ο Θεός δεν μας αφήνει ποτέ μόνους και τηρεί την υπόσχεσή του: "Ακόμη και αν πορευτώ στην πιο σκοτεινή κοιλάδα, κανένα φόβο δεν πρόκειται να νιώσω, διότι εσύ μένεις στο πλευρό μου" (Ψαλμ. 23,4). Η χριστιανική ελπίδα δεν είναι η άρνηση του πόνου και του θανάτου, είναι η γιορτή της αγάπης του Αναστημένου Χριστού που είναι πάντα μαζί μας, ακόμη και όταν φαίνεται μακριά. "Ο ίδιος ο Χριστός είναι για μας το μεγάλο φως της ελπίδας και οδηγός στη νύχτα μας, διότι είναι "το λαμπρό αστέρι του πρωινού"" (Αποστολική παραίνεση *Christus vivit*, 33).

Να τρέφουμε την ελπίδα

Όταν η σπίθα της ελπίδας έχει ανάψει μέσα μας, υπάρχει μερικές φορές ο κίνδυνος να πνιγεί από τις ανησυχίες, τους φόβους και τα βάρη της καθημερινής ζωής. Αλλά μια σπίθα χρειάζεται αέρα για να συνεχίσει να λάμπει και να ζωντανεύει και να γίνει μια μεγάλη φωτιά ελπίδας. Και είναι το απαλό αεράκι του Αγίου Πνεύματος που τρέφει την ελπίδα. Μπορούμε να συνεργαστούμε για να τη θρέψουμε με διαφορετικούς τρόπους. Η ελπίδα τρέφεται με την προσευχή. Με την προσευχή διατηρούμε και ανανεώνουμε την ελπίδα. Με την προσευχή διατηρούμε αναμμένη τη σπίθα της ελπίδας. "Η προσευχή είναι η πρωταρχική δύναμη της ελπίδας. Προσεύχεσαι και η ελπίδα μεγαλώνει, προχωρεί" (Κατήχηση, 20 Μαΐου 2020). Η προσευχή είναι σαν να ανεβαίνουμε ψηλά: όταν βρισκόμαστε στο έδαφος, συχνά δεν μπορούμε να δούμε τον ήλιο επειδή ο ουρανός είναι καλυμμένος με σύννεφα. Αλλά αν ανεβούμε πάνω από τα σύννεφα, το φως και η ζεστασιά του ήλιου μας τυλίγει· και σε αυτή την εμπειρία βρίσκουμε τη βεβαιότητα ότι ο ήλιος είναι πάντα παρών, ακόμη και όταν όλα φαίνονται γκρίζα.

Αγαπητοί νέοι, όταν οι πυκνές ομίχλες του φόβου, της αμφιβολίας και της καταπίεσης σας περιβάλλουν και δεν μπορείτε πλέον να δείτε τον ήλιο, πάρτε το μονοπάτι της προσευχής. Διότι "εάν κανείς δεν με ακούει πια, ο Θεός εξακολουθεί να με ακούει" (BENEΔΙΚΤΟΣ 16ος, Εγκύκλιος

Spe Salvi, 32). Ας αφιερώσουμε χρόνο κάθε μέρα για να αναπαυόμαστε στον Θεό μπροστά στις ανησυχίες που μας κατακλύζουν: " Στον Θεό μόνο αναπαύσου, ψυχή μου, μόνο από αυτόν κρέμεται η ελπίδα μου" (Ψαλμ. 62,6).

Η ελπίδα τρέφεται από τις καθημερινές μας επιλογές. Η πρόσκληση να χαιρόμαστε με την ελπίδα, την οποία απευθύνει ο Άγιος Παύλος στους Χριστιανούς της Ρώμης (βλ. Ρωμ. 12,12), απαιτεί πολύ συγκεκριμένες επιλογές στην καθημερινή ζωή. Ως εκ τούτου, σας προτρέπω να επιλέξετε έναν τρόπο ζωής βασισμένο στην ελπίδα. Επιτρέψτε μου να σας δώσω ένα παράδειγμα: Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, φαίνεται πιο εύκολο να μοιράζεσαι κακές ειδήσεις παρά ειδήσεις ελπίδας. Επομένως, σας κάνω μια συγκεκριμένη πρόταση: προσπαθήστε να μοιράζεστε μια λέξη ελπίδας κάθε μέρα. Γίνετε σπορείς της ελπίδας στη ζωή των φίλων σας και όλων όσων βρίσκονται γύρω σας. Στην πραγματικότητα, "η ελπίδα είναι ταπεινή και είναι μια αρετή που δουλεύεται - ας το πούμε έτσι - κάθε μέρα [...]. Κάθε μέρα, είναι απαραίτητο να θυμόμαστε ότι έχουμε την εγγύηση, που είναι το Άγιο Πνεύμα, το οποίο εργάζεται μέσα μας με μικρά πράγματα" (Πρωινός στοχασμός, 29 Οκτωβρίου 2019).

Ανάψτε τον πυρσό της ελπίδας

Μερικές φορές βγαίνετε έξω το βράδυ με τους φίλους σας και, αν είναι σκοτάδι, βγάζετε το κινητό σας και ανάβετε τον φακό για να φωτίσετε. Σε μεγάλες συναυλίες, χιλιάδες από εσάς μετακινείτε αυτά τα σύγχρονα φωτάκια στον ρυθμό της μουσικής, δημιουργώντας ένα επιβλητική σκηνή. Τη νύχτα, το φως μας κάνει να βλέπουμε τα πράγματα με νέο τρόπο και ακόμη και στο σκοτάδι αναδύεται μια διάσταση ομορφιάς. Έτσι συμβαίνει και με το φως της ελπίδας που είναι ο Χριστός. Με αυτόν, με την ανάστασή του, η ζωή μας φωτίζεται. Μαζί του βλέπουμε τα πάντα με νέο φως.

Λέγεται ότι όταν οι άνθρωποι πλησίαζαν τον Άγιο Ιωάννη Παύλο Β' για να του μιλήσουν για ένα πρόβλημα, η πρώτη του ερώτηση ήταν: "Πώς φαίνεται υπό το φως της πίστεως;". Ακόμη και ένα βλέμμα που φωτίζεται από την ελπίδα κάνει τα πράγματα να φαίνονται με διαφορετικό φως. Σας καλώ, λοιπόν, να πάρετε αυτό το βλέμμα στην καθημερινή σας ζωή. Ο χριστιανός, εμψυχωμένος από τη θεία ελπίδα, βρίσκεται γεμάτος από μια διαφορετική χαρά, η οποία έρχεται από μέσα. Προκλήσεις και δυσκολίες υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντα, αλλά αν είμαστε προικισμένοι με μια ελπίδα "γεμάτη πίστη", τις αντιμετωπίζουμε γνωρίζοντας ότι δεν έχουν την τελευταία λέξη, και εμείς οι ίδιοι γινόμαστε ένας μικρός πυρσός ελπίδας για τους άλλους. Και ο καθένας από εσάς επίσης μπορεί να γίνει, στον βαθμό που η πίστη του γίνεται συγκεκριμένη, προσκολλημένη στην πραγματικότητα και τις ιστορίες των αδελφών μας. Ας σκεφτούμε τους μαθητές του Ιησού, οι οποίοι μια μέρα, σε ένα ψηλό βουνό, τον είδαν να λάμπει με ένδοξο φως. Αν είχαν παραμείνει εκεί πάνω, θα ήταν μια όμορφη στιγμή γι' αυτούς, αλλά οι άλλοι θα είχαν μείνει έξω. Ήταν απαραίτητο να κατέβουν.

Δεν πρέπει να φεύγουμε από τον κόσμο, αλλά να αγαπάμε την εποχή μας, στην οποία ο Θεός μας έχει τοποθετήσει όχι χωρίς λόγο. Μπορούμε να είμαστε ευτυχισμένοι μόνο αν μοιραστούμε τη χάρη

που έχουμε λάβει με τους αδελφούς και τις αδελφές μας, που ο Κύριος μας δίνει μέρα με την ημέρα.

Αγαπητοί νέοι, μη φοβάστε να μοιραστείτε με όλους την ελπίδα και τη χαρά του αναστημένου Χριστού! Τη σπίθα που έχει ανάψει μέσα σας, να την αγαπάτε, αλλά ταυτόχρονα να τη χαρίζετε: θα δείτε ότι θα μεγαλώσει! Δεν μπορούμε να κρατούμε τη χριστιανική ελπίδα για τον εαυτό μας, ως ένα όμορφο συναίσθημα, διότι προορίζεται για όλους. Να είστε ιδιαίτερα κοντά σε εκείνους τους φίλους σας που ίσως χαμογελούν επιφανειακά, αλλά μέσα τους κλαίνε, φτωχοί από ελπίδα. Μην αφήσετε τον εαυτό σας να μολυνθεί από την αδιαφορία και τον ατομικισμό: παραμείνετε ανοιχτοί, ως δίαυλοι μέσω των οποίων η ελπίδα του Ιησού να μπορεί να ρέει και να εξαπλώνεται στα περιβάλλοντα όπου ζείτε. "Ο Χριστός ζει. Είναι η ελπίδα μας και η πιο όμορφη νεότητα αυτού του κόσμου!" (Αποστολική παραίνεση *Christus vivit*, 1). Έτσι σας έγραφα πριν από σχεδόν πέντε χρόνια, μετά τη Σύνοδο των Επισκόπων για τη Νεολαία.

Σας καλώ όλους, ιδίως όσους ασχολούνται με τη διακονία της νεολαίας, να ξαναπάρτε στα χέρια σας το τελικό έγγραφο του 2018 και την Αποστολική παραίνεση *Christus vivit*. Οι καιροί είναι ώριμοι για να διαπιστώσουμε από κοινού την κατάσταση και να εργαστούμε με ελπίδα για την πλήρη υλοποίηση αυτής της αξέχαστης Συνόδου.

Ας εμπιστευτούμε ολόκληρη τη ζωή μας στη Μαρία, τη Μητέρα της Ελπίδας. Εκείνη μας διδάσκει να φέρουμε μέσα μας τον Ιησού, χαρά και ελπίδα μας, και να τον δίνουμε στους άλλους.

Καλή πορεία, αγαπητοί νέοι! Σας ευλογώ και σας συνοδεύω με την προσευχή. Κι εσείς να προσεύχεστε για μένα!

Ρώμη, Άγιος Ιωάννης στο Λατερανό, 9 Νοεμβρίου 2023,
εορτή των εγκαινίων Βασιλικής του Λατερανού.

FRANCESCO